

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2022-11-28
Besvaras senast
2022-12-13

Till statsrådet Maria Malmer Stenergard (M)

2022/23:59 Ukrainska flyktingar som tvingas till prostitution

De ukrainska flyktingar som får skydd i Sverige enligt massflyktsdirektivet har i dag inte samma rättigheter som andra som får uppehållstillstånd i Sverige för att de är flyktingar. De har varken rätt till sfi, all sjukvård, etableringsinsatser eller etableringsersättning. Miljöpartiet anser att det är fel och att alla flyktingar ska ha samma rättigheter.

Ukrainska flyktingar har rätt att arbeta i Sverige, men många har svårt att få arbete. En viktig orsak är att de i regel inte kan svenska. Samtidigt har de lägre ersättning än andra flyktingar som fått uppehållstillstånd i Sverige eftersom de inte får etableringsersättning. I stället får de leva på dagersättning för asylsökande. Dagersättningen är på en extremt låg nivå. En vuxen får 71 kronor om dagen, vilket förväntas räcka till både mat och kläder. Nyligen nekades en ukrainsk flykting extra ersättning för vinterskor trots att det borde vara uppenbart att 2 130 kronor i månaden inte räcker för att täcka en vuxens behov, speciellt inte i ett läge med skenande inflation. För barn är ersättningen ännu lägre. Ukrainska flyktingar och asylsökande har därmed mycket svårt att klara sitt uppehälle. Miljöpartiet anser att dagersättningen måste höjas och att flyktingar som fått skydd enligt massflyktsdirektivet ska få samma etableringsersättning som andra flyktingar som får uppehållstillstånd i Sverige.

Nyligen rapporterade P4 Malmöhus om en alarmerande ökning av antalet ukrainska flyktingar som utnyttjas i prostitution. Ukrainska kvinnor utgör nu den enskilt största gruppen kvinnor som utnyttjas i prostitution bland dem som Jämställdhetsmyndigheten fått kännedom om. Jämställdhetsmyndigheten påtalar att den utsatta situation som det innebär att ha skydd enligt massflyktsdirektivet är en faktor.

I Tidöavtalet nämns prostitution som en av de omständigheter som ska leda till att personer som fått skydd i Sverige ska kunna bli av med sitt uppehållstillstånd. Miljöpartiet anser att det vore förödande att straffa brottsutsatta kvinnor med att utvisas till kriget i Ukraina. Vi anser i stället att de som utnyttjas i prostitution ska få bättre stöd och status som brottsoffer. Vi anser också att det är akut att snabbt ge ukrainska flyktingar möjlighet att försörja sig så att sårbarheten för att utnyttjas i prostitution minskar.

Att kunna åtminstone grundläggande svenska är en förutsättning för att kunna få de allra flesta jobb. Miljöpartiet krävde redan våren 2022 att ukrainska

flyktingar skulle få rätt till sfi genom ett förslag till utskottsinitiativ i utbildningsutskottet. Utskottets majoritet avslag då förslaget, men Liberalerna röstade för. Vid en paneldebatt den 19 augusti som Nordic Ukraine Forum arrangerade ställde sig emellertid företrädare för samtliga riksdagspartier bakom kravet att ge flyktingar från Ukraina rätt till sfi på samma villkor som andra flyktingar. Det är varken humant eller hållbart att skjuta upp möjligheten för ukrainska flyktingar att få undervisning i sfi.

Dessutom finns behov av att erbjuda kurser i svensk samhällsorientering och till och med bristyrkesutbildning. I massflyktsdirektivet anges att dessa flyktingar ska tillåtas delta i utbildningsmöjligheter för vuxna, yrkesutbildning och praktisk arbetsplatsorientering. Vårt att betona är att massflyktsdirektivets krav är EU:s minimikrav, som är helt tillåtet för Sverige att överskrida i sin tillämpning. Ukrainska flyktingar bör ges goda möjligheter till utbildning som gör det möjligt för dem att få arbete i Sverige.

Jag vill därför fråga statsrådet Maria Malmer Stenergard:

1. Vilka åtgärder avser statsrådet att vidta inom sitt ansvarsområde för att förhindra att kvinnor som flytt kriget i Ukraina utnyttjas i prostitution?
2. Avser statsrådet och regeringen att gå vidare med Tidöavtalets förslag om att utvisa personer som utnyttjas i prostitution?
3. Hur avser statsrådet och regeringen att säkerställa att ukrainska kvinnor och barn som flytt till Sverige ska ha råd med vinterkläder och skor?
4. Kommer statsrådet och regeringen att skyndsamt se till att ukrainska flyktingar som fått skydd enligt massflyktsdirektivet får samma rätt till sfi, sjukvård, etableringsinsatser och etableringsersättning som övriga flyktingar som får uppehållstillstånd i Sverige?
5. Avser statsrådet och regeringen att höja dag ersättningen från dagens extremt låga nivåer?
6. Har statsrådet för avsikt att ge alla ukrainska flyktingar som omfattas av massflyktsdirektivet rätt till sfi, och i så fall när?

.....

Annika Hirvonen (MP)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren